

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
Παρασκευή 8 Ιουνίου 2018

A₁. Ο συγγραφέας Δ. Ν. Μαρωνίτης διερευνά και διακρίνει νοηματικά τους όρους «παιδεία» και «εκπαίδευση». Κάνοντας μian ιστορική αναδρομή από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή ο συγγραφέας τονίζει πως οι δύο αυτές έννοιες διαφέρουν στην ετυμολογία και το νοηματικό τους περιεχόμενο, συνεπώς η χρήση τους ως συνωνύμων δημιουργεί σύγχυση. Προς αποφυγήν αυτής της σύγχυσης με τη μέθοδο της σύγκρισης – αντίθεσης διευκρινίζει πως, παρόλο που παιδεία και εκπαίδευση σημαίνουν θεσμοθετημένο σύστημα γνώσεων κάποτε και με ιδιωτική μέριμνα, δεν παύουν να υπάρχουν διαφορές. Με αυτές τις διαφορές ο καθηγητής ξεκαθαρίζει πως η εκπαίδευση είναι θεσμός υποχρεωτικός, με συγκεκριμένους πρακτικούς στόχους, ενώ η παιδεία είναι προαιρετική και ως σύστημα λειτουργεί στα πλαίσια της ελευθερίας.

B₁.

α. Λάθος   β. Λάθος   γ. Σωστό   δ. Λάθος   ε. Σωστό

B₂.

α) Ο τρόπος ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου είναι η μέθοδος της σύγκρισης – αντίθεσης.

Ο συγγραφέας, προκειμένου να κάνει εμφανείς τις διαφορές ανάμεσα στους όρους «παιδεία» και «εκπαίδευση» δηλώνει πως:

- i. «Η παιδεία είναι περισσότερο μέθοδος» ενώ, αντίθετα «η εκπαίδευση κυρίως πράξη».
- ii. «Η παιδεία είναι λειτουργία λίγο-πολύ ελεύθερη» ενώ, «η εκπαίδευση ελέγχεται εκ προθέσεως εντεταλμένη».
- iii. «Η παιδεία είναι προαιρετική» ενώ, «η εκπαίδευση ... υποχρεωτική»

β)

Ωστόσο:	Η τρίτη παράγραφος συνδέεται νοηματικά με τη δεύτερη με εναντίωση
επομένως:	Το επίρρημα τονίζει τη σχέση αποτελέσματος που υπάρχει ανάμεσα σε αυτήν την περίοδο (Ζητούμενο επομένως...) και την προηγούμενη.
προκειμένου:	Εισάγει την πρόταση (προκειμένου να διαφανούν...) ως αποτέλεσμα της προηγούμενης πρότασης.
Που πάει να πει ότι:	Ο όρος αυτός συνδέει την πρόταση που εισάγει με σχέση επεξήγησης της προηγούμενης.
κυρίως:	Με το επίρρημα αυτό δηλώνεται η πρόθεση του συγγραφέα να δώσει έμφαση στον τρόπο άσκησης της μάθησης.

B₃.

α)

- Οι αρχές της **ανιχνεύονται (εντοπίζονται)** στον Αισχύλο και στον Σοφοκλή.
- Η ίδια λέξη [...] σκοπίμως **συνάπτεται (συνδέεται)** κάποτε τόσο με την παιδία όσο και με την παιδιά.
- [...] το οποίο, όσο βλέπω στα λεξικά, **εμφανίζεται (παρουσιάζεται)** πρώτη φορά στον πλατωνικό Κρίτωνα.
- [...] δημιουργεί σύγχυση εις βάρος και των δύο **συντελεστών (παραγόντων, μερών)** της κρίσιμης αυτής συζυγίας.
- Από εκεί και πέρα αρχίζουν **προφανείς (πρόδηλες, ολοφάνερες)** και λανθάνουσες διαφορές [...].

β)

αναβαθμίζεται: υποβαθμίζεται

μεταγενέστερη: προγενέστερη

επιτρέπουν: εμποδίζουν

ιδιωτική: δημόσια

διαφορές: ομοιότητες

B₄.

- α) εναλλάσσονται
ανιχνεύονται
αναβαθμίζεται
αναδεικνύεται
θεωρείται
συνάπτεται

- β) Το ύφος του κειμένου με τη χρήση παθητικών ρημάτων διαμορφώνεται έτσι ώστε να τονίζεται η κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι δύο έννοιες «παιδεία» και «εκπαίδευση», από τον τρόπο με τον οποίο έχουν χρησιμοποιηθεί. Σημασία, δηλαδή, δίνεται στις επιρροές που ασκήθηκαν στις έννοιες κι όχι στο εκάστοτε ποιητικό αίτιο, δηλαδή στο ποιος άσκησε αυτές τις επιρροές.

Γ₁.

Η παρούσα παραγωγή λόγου είναι ενδεικτική ως προς το περιεχόμενο και το ύφος.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο → τίτλος

Πρόσωπο: κυρίως α' πληθυντικό

Ύφος: ημιπέσημο, γλώσσα κυρίως αναφορική, στοιχεία ζωντάνιας αφού το άρθρο θα δημοσιευτεί σε σχολική εφημερίδα

Τίτλος: Και η εκπαίδευση ... χρωστά!

1^η παράγραφος

Πρόλογος:

Στα πλαίσια του διαλόγου που εδώ και μερικές ημέρες έχει αρχίσει ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς παράγοντες του Υπουργείου Παιδείας και εκπροσώπους των μαθητικών κοινοτήτων, ως πρόεδρος του δεκαπενταμελούς, έρχομαι να καταθέσω και τις δικές μας απόψεις. Απόψεις των εφήβων του ... Λυκείου Πειραιά, σχετικά με την παιδεία που μας οφείλει η εκπαίδευση. Και, βέβαια, να προτείνουμε αυτά που κατά την οπτική μας γωνία μπορούν να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Κύριο μέρος:

Το σχολείο ως θεσμός οφείλει:

2^η παράγραφος

(εκπαιδευτική λειτουργία)

- να μεταβιβάζει συστηματοποιημένα κι όχι αποσπασματικά γενικές γνώσεις, θετικών και θεωρητικών επιστημών, ώστε να γίνεται αντιληπτή η φυσική και κοινωνική πραγματικότητα από εμάς τους μαθητές.
- να μας κάνει επιδέξιους χρήστες της μητρικής μας γλώσσας (διότι ως κώδικας σκέψης, έκφρασης, επικοινωνίας η γλώσσα προσδιορίζει την ποιότητα της νόησης και της αλληλεπίδρασης).
- να μας κοινωνικοποιήσει, δηλαδή μέσω κανόνων, συστάσεων και ελέγχου να εξασφαλίσει την ένταξη μας στην κοινωνία.
- να μας γυμνάζει, να μας εξοικειώνει με τον υγιή αθλητισμό.

3^η παράγραφος

(παιδευτική λειτουργία)

- να μεταβιβάζει αξίες, πνευματικές και ηθικές ώστε να διαμορφώνει τη διάνοια και το ήθος μας ως μαθητών, έτσι ώστε να γίνουμε σκεπτόμενοι, με οξυμμένη κριτική ικανότητα, ενεργοί πολίτες (τρόποι προσέγγισης της αλήθειας, διαμόρφωση δημοκρατικού χαρακτήρα).
- να δημιουργήσει συνθήκες στα πλαίσια των οποίων οι μαθητές θα διαμορφώσουμε αισθητική μέσα από την επαφή μας με την ομορφιά, την αρμονία, τη λιτότητα και γενικότερα τις αισθητικές αξίες που διέπουν τις καλές τέχνες.
- να καλλιεργήσει τις αρχές του αθλητικού ιδεώδους (ευγενής άμιλλα, ανιδιοτέλεια, ειρήνη).

Τρόποι με τους οποίους εκπαιδευτικοί – μαθητές/μαθήτριες μπορούν να συμβάλλουν στη ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου του σχολείου:

4^η παράγραφος:

(εκπαιδευτικοί)

- οι εκπαιδευτικοί να λειτουργούν με συνείδηση ότι αποτελούν πρότυπα για τους μαθητές, όχι απλώς ως εκπρόσωποι γνωστικών αντικειμένων.
- αξιοποιώντας όλο το δυναμισμό τους, με το μυαλό και την ψυχή τους να σταθούν, παρόλες τις όποιες αντίξοες συνθήκες, οδηγοί των μαθητών, ώστε να μην παραμείνουμε μόνο στην πρόσληψη γνώσεων, αλλά να προσεγγίσουμε τη Γνώση.
- μέσω του διαλόγου που είναι ανέκαθεν ένα δημιουργικό πλαίσιο επικοινωνίας, και ειδικότερα της μαιευτικής μεθόδου, οι διδάσκοντες μπορούν να διεξάγουν το μάθημα με υψηλά μορφωτικά αποτελέσματα.
- μπορούν να μεταφέρουν το μάθημα εκτός τάξης: σε θέατρα, μουσικά δρώμενα, επισκέψεις σε χώρους που θα φωτίσουν, θα επηρεάσουν, θα αφυπνίσουν την περιέργεια μας κάνοντας ακόμα πιο δημιουργική τη μαθησιακή διαδικασία.

5^η παράγραφος:

(μεταβατική)

Στο πεδίο μάχης για να κερδηθεί η γνώση και το ήθος που μας κάνει ανθρώπους πρέπει να αγωνιστούμε κι εμείς οι μαθητές.

6^η παράγραφος:

(μαθητές)

- ως μαθητές έχουμε τη στοιχειώδη ευθύνη να σεβαστούμε το θεσμό, το χώρο του σχολείου και κυρίως τους καθηγητές και το ρόλο τους (όχι: βανδαλισμοί, παραβίαση των κανόνων λειτουργίας, ασεβείς συμπεριφορές...).
- η εργατικότητα, η επιμέλεια, η αξιοποίηση των ευκαιριών είναι σαφώς υπέρ μας και υπέρ της παιδευτικής λειτουργίας του σχολείου.
- η στάση μας ως μαθητών στα πλαίσια της εκπαίδευσης είναι καιρός να γίνει πιο ενεργητική. Να συνειδητοποιήσουμε πως εν μέσω χασμουρητών και βαρεμάρας τίποτε αξιόλογο δεν μπορεί να συμβεί. Να επιστήσουμε, λοιπόν, την προσοχή μας στο μάθημα, να ρωτήσουμε, να αναζητήσουμε, να αμφισβητήσουμε και πάνω από όλα να σκεφτούμε σοβαρά, εάν επιδιώκουμε τον εξανθρωπισμό μας κι όχι ένα δυσλειτουργικό σχολείο για να γκρινιάζουμε εις βάρος του.

7^η παράγραφος:

Επίλογος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΑΡΕΤΗ ΚΑΠΡΑΛΟΥ
ΕΚΘΕΣΙΟΛΟΓΟΣ - ΠΟΛΙΤΕΙΟΛΟΓΟΣ